ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา ทางถนนผ่านชายแดน จังหวัดสงขลา

ปิยากร พรพีรวิชญ์[1*] นพปฎล สุวรรณทรัพย์[2]

[1,2]หลักสูตรบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยรังสิต, ปทุมธานี, ประเทศไทย*

*ผู้ประพันธ์บรรณกิจ อีเมล : piyakorn.pw@gmail.com

รับต้นฉบับ : 30 สิงหาคม 2564; รับบทความฉบับแก้ไข : 26 พฤศจิกายน 2564; ตอบรับบทความ : 2 มีนาคม 2565
เผยแพร่ออนไลน์ : 27 มิถุนายน 2565

บทคัดย่อ

งานวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันในประเทศไทยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา ผ่านจังหวัดสงขลา (2) ศึกษาปัจจัยด้านขนส่งที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านจังหวัดสงขลา และ (3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกในด้านการขนส่งยางพาราผ่านจังหวัดสงขลาระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน โดยใช้เดลฟายเทคนิค (Delphi technique) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มภาคประชาชน จำนวน 7 คน กลุ่มภาคธุรกิจ จำนวน 7 คน และกลุ่มภาครัฐ จำนวน 5 คน รวมทั้งสิ้นจำนวน 19 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (Interquartile Range)

ผลการวิจัย พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกยางพาราทางถนนผ่านชายแดน จังหวัดสงขลามีทั้งหมด 8 ปัจจัยด้วยกัน ได้แก่ ปัจจัยด้านการผลิต ปัจจัยด้านสภาวะอุปสงค์ ปัจจัยกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กรและการแข่งขัน ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการเมือง ปัจจัยด้านสังคม ปัจจัยด้านเทคโนโลยี และปัจจัยด้านระบบขนส่ง โดยผลการวิจัยแยกตามวัตถุประสงค์ได้ดังนี้ 1) สถานการณ์ยางพาราของประเทศไทย มีความเชื่อมโยงกับภาวะเศรษฐกิจโลกซึ่งส่งผลกระทบต่อราคาและปริมาณการส่งออกยางพารา 2) ปัจจัยที่ส่งผลต่อการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านจังหวัดสงขลา พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการขนส่งยางพาราทางถนน มีทั้งหมด 3 ด้านที่เกี่ยวข้อง คือ ด้านพาหนะ ด้านการให้บริการและด้านสถานที่ 3) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกในด้านการขนส่งยางพาราผ่านจังหวัดสงขลาระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน พบว่า การสื่อสารระหว่างหน่วยงานเป็นสิ่งที่สำคัญมากสำหรับอุตสาหกรรมยางพาราไทย

คำสำคัญ : ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออก การขนส่งทางถนน การส่งออกยางพารา

Factors Affecting the Performance of Natural Rubber Export by Road Transport through Border in Songkhla Province

Piyakorn Pornpeerawich[1*] Noppadol Suwannasap[2]

[1*,2]*Master of Business Administration, Faculty of Business Administration, Rangsit University, Phathum Thani, Thailand*

*Corresponding Author. E-mail address: piyakorn.pw@gmail.com

Received: 30 August 2021; Revised: 26 November 2021; Accepted: 2 March 2022
Published online: 27 June 2022

Abstract

The objectives of this study were: (1) to study the present situation in Thailand impacting the performance of natural rubber export by road transport through border in Songkhla province; (2) to study the factors affecting the export of natural rubber by road transport through Songkhla Province; and (3) to establish ways to collaborate with government and private organizations to develop potential factors affecting exports in terms of natural rubber transport through Songkhla. This research was conducted using the Delphi method. The sample consisted of 19 experts from 3 major specialist groups, including 7 people from population group, 7 people business group and 5 people from government group. The data were analyzed by median and interquartile range.

The results found the factors affecting the performance of natural rubber export by road transport through border in Songkhla province. These factors consisted 8 factors. There were: (1) Factor Conditions (2) Firm Strategy, Structure and Rivalry (3) Demand Conditions (4) Economics (5) Politics (6) Society (7) Technology, and (8) Transports system. The research results can be classified by objectives as follows. 1) Thailand's rubber situation It is intertwined with the global economy, which has an impact on rubber export prices and volume. 2) Factors impacting rubber exports by road Passing through Songkhla province, it was discovered that the elements impacting rubber transportation by road were divided into three categories: vehicle, service, and location. 3) Guidelines for establishing prospective export factors in the context of rubber transit through Songkhla. The Thai rubber sector has discovered that inter-agency communications is important.

***Keyword*:** Factors affecting export, Road transport natural, Rubber exports

1) บทนำ

ยางพาราถือเป็นพืชเศรษฐกิจของประเทศไทยโดยประเทศไทย สามารถผลิตและส่งออกยางได้เป็นอันดับ 1 ของโลก การส่งออกยางพาราของประเทศไทยสามารถทำได้หลากหลายช่องทาง ไม่ว่าจะเป็นทางถนน ทางราง ทางเรือ แต่ผู้ประกอบการส่วนใหญ่นิยมทำการขนส่งทางถนน และทางเรือ และเส้นทางที่มูลค่าการส่งออกสูงสุด คือ เส้นทางถนน ณ ด่านชายแดนสะเดา จังหวัดสงขลา โดยส่งไปยังประเทศมาเลเซีย ปัจจุบันมาเลเซียได้เปลี่ยนจากประเทศผู้ส่งออกยาง เป็นผู้นำเข้ายางพารา เพื่อนำวัตถุดิบไปแปรรูปและส่งออกเป็นผลิตภัณฑ์ยางพาราแทนแล้ว ทำให้ความต้องการจากมาเลเซียเพิ่มสูงขึ้น โดยมูลค่าการส่งออกยางพาราผ่านชายแดน จังหวัดสงขลาถือว่ามีมูลค่าสูงสุด จึงมีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก แต่การขนส่งสินค้าไปยังมาเลเซียมีกระบวนการ ขั้นตอนและเอกสารต่าง ๆ ที่ยุ่งยากซับซ้อน ส่งผลให้ผู้ส่งออกมีค่าใช้จ่ายในการขนส่งที่สูงและอาจส่งผลให้การส่งมอบสินค้าเกิดความล่าช้าได้ แม้ประเทศมาเลเซียจะผันตัวไปเป็นผู้นำเข้ายาง แต่ยังมีประเทศคู่ค้าอื่น ๆ อีกมากที่มีการสนับสนุนให้ปลูกยางพาราเพิ่มขึ้น ซึ่งจะส่งผลกระทบไปยังเกษตรกรและผู้ประกอบการส่งออก ทั้งในด้านราคาและปริมาณการส่งออก ผู้ประกอบการส่งออกจึงต้องหันกลับมาทบทวนศักยภาพขององค์กรให้มากยิ่งขึ้น ไม่ว่าจะเป็นในด้านของบุคลากร เทคโนโลยี โครงสร้างองค์กร นโยบายองค์กร เพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขันให้กับองค์กรของตนเอง (Nawapron Sungworn & Sudapron Sawamuang, 2014) นอกจากการค้าขายสินค้าต่าง ๆ แล้ว ชายแดนไทย-มาเลเซียยังมีบทบาทสำคัญทางด้านโลจิสติกส์อีกด้วย เพราะสามารถเชื่อมโยงกับมาเลเซียได้ทั้งทางถนนและทางรถไฟ ซึ่งเป็นจุดเชื่อมโยงไปยังท่าเรือระหว่างประเทศในมาเลเซียและสิงคโปร์ จากนั้นออกไปสู่นานาชาติ ปัจจุบันการพัฒนาสาธารณูปโภคต่าง ๆ และโครงสร้างพื้นฐานภายในพื้นที่เพื่อให้สอดรับกับนโยบายการส่งเสริมให้ อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลาเป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง จะเห็นได้ว่าพื้นที่บริเวณนี้มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นอย่างมาก ผู้ประกอบการส่วนใหญ่จึงนิยมทำการส่งสินค้าทางถนน เนื่องจากสามารถควบคุมการขนส่งได้ง่ายกว่า และสามารถส่งสินค้าไปยังผู้ซื้อได้รวดเร็ว

จากเหตุผลและสถานการณ์ข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านชายแดนจังหวัดสงขลา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาที่มีความเกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าข้ามแดน และนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางในการส่งเสริมและสนับสนุนการค้าชายแดน อีกทั้งยังเป็นแนวทางให้ผู้ประกอบการในการสร้างกลยุทธ์และปรับปรุงแผนการพัฒนาให้กับธุรกิจของตนเอง เพื่อให้สอดรับกับนโยบายของภาครัฐและสามารถตอบสนองผู้บริโภคได้อย่างมีประภาพสูงสุด

2) วัตถุประสงค์งานวิจัย

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์ปัจจุบันที่ส่งผลผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านจังหวัดสงขลา

2. เพื่อศึกษาปัจจัยด้านขนส่งที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านจังหวัดสงขลา

3. เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกในด้านการขนส่งยางพาราผ่านจังหวัดสงขลาระหว่างหน่วยงานภาครัฐและหน่วยงานภาคเอกชน

3) การทบทวนวรรณกรรม

ตลาดมาเลเซียเป็นตลาดที่ศักยภาพ และมีช่องทางหรือลู่ทางเพื่อให้นักธุรกิจชาวไทยเข้าไปค้าขายและลงทุน อีกทั้งยังเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของประเทศไทยในอาเซียน นอกจากการเข้าไปลงทุนในมาเลเซีย ยังมีช่องทางเพื่อส่งออกสินค้าและบริการต่าง ๆ ได้อีกมาก ประเทศไทยมีจังหวัดชายแดนติดกับมาเลเซีย 4 จังหวัด ได้แก่ สตูล สงขลา ยะลา และนราธิวาส ซึ่งสินค้าที่มีมูลค่าการค้าสูงสุด คือ กลุ่มสินค้ายางพารา ซึ่งประกอบไปด้วยสินค้ายางแผ่นรมควัน ยางแท่ง น้ำยางข้น ถุงมือยาง และไม้ยางพารา โดยมีวิถีการตลาดในลักษณะคล้ายคลึงกันตามเส้นทางหลัก ได้แก่ ด่านศุลกากรสะเดาและด่านศุลกากรปาดังเบซาร์ โดยเส้นทางที่ขนส่งผ่านด่านศุลกากรสะเดานั้นส่วนใหญ่จะเป็นน้ำยางข้นมีจุดหมายเพื่อส่งไปยังประเทศมาเลเซีย เพื่อใช้ผลิตสินค้าถุงมือยาง และบางส่วนส่งไปยังเมืองปีนัง ประเทศมาเลเซียเพื่อส่งต่อไปยังตลาดต่างประเทศ

Porter (1998) ให้ความหมายเกี่ยวกับความได้เปรียบทางการแข่งขัน คือ ความสามารถที่เหนือคู่แข่งในด้านต่าง ๆ ทั้งการสร้างคุณค่าให้กับตัวสินค้าและองค์กร รวมไปถึงปัจจัยจากสภาวะแวดล้อมภายนอกด้วย Porter ขยายความเกี่ยวกับความได้เปรียบในการแข่งขันธุรกิจโดยให้ความสำคัญกับประสิทธิภาพ

ในการผลิต ซึ่งสามารถวิเคราะห์ปัจจัยแวดล้อมได้ตามกรอบแนวคิด Diamond Model ประกอบ ด้วย 4 ปัจจัยหลักที่มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันและส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิต การแข่งขันและการดำเนินงานของธุรกิจ ได้แก่ ปัจจัยการผลิตในประเทศ (Factor Conditions) อุปสงค์ในประเทศ (Demand Conditions) โครงสร้างองค์กร นโยบาย กลยุทธ์ (Firm Strategy, Structure and Rivalry) และ อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries) นอกจากนี้ยังมีปัจจัยเสริมอีก 2 ปัจจัย คือ โอกาสทางธุรกิจ (Chance) และบทบาทของภาครัฐ (Government) การวิเคราะห์ความสามารถในการแข่งขันธุรกิจโดยพิจารณาจากข้อมูลทุติยภูมิเพื่อแสดงขีดความสามารถในการส่งออกของเกษตรกรและผู้ประกอบการที่เกี่ยวข้องกับการส่งออกยางพาราผ่านชายแดนจังหวัดสงขลา และข้อมูลปฐมภูมิซึ่งได้จากการสัมภาษณ์เกษตรกร ผู้ประกอบการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อแสดงศักยภาพในการส่งออกของอุตสาหกรรมยางพาราไทย โดยมีรายละเอียดตัวบ่งชี้ที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกตามแนวคิดระบบเพชร ดังนี้

1) ปัจจัยการผลิตภายในประเทศ (Factor Conditions) หรือที่นักเศรษฐศาสตร์ เรียกว่า ปัจจัยทางการผลิต คือ สิ่งที่มีความจำเป็นที่ต้องส่งเสริมและเร่งดำเนินการเพื่อให้สามารถแข่งขันกับผู้อื่นได้ การพิจารณาเพื่อให้ทราบถึงบทบาทของปัจจัยที่มีผลต่อความได้เปรียบทางการแข่งขัน ซึ่งสามารถจัดกลุ่มให้ปัจจัยต่าง ๆ ได้ คือ ทรัพยากรมนุษย์ ทรัพยากรทางกายภาพของแต่ละประเทศ ทรัพยากรด้านความรู้ของแต่ละประเทศ แหล่งเงินทุนต่าง ๆ

2) กลยุทธ์องค์กร โครงสร้างองค์กร และการแข่งขันภายในประเทศ (Firm Strategy, Structure and Rivalry) กลยุทธ์และแนวทางในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการแต่ละรายในอุตสาหกรรม ซึ่งอาจส่งผลในทางบวกหรือทางลบต่อความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม

3) อุปสงค์ในประเทศ (Demand Conditions) คือ ความต้องการของผู้บริโภคภายในประเทศ ซึ่งสามารถสร้างการแข่งขันภายในประเทศได้ หากอุตสาหกรรมเข้าใจถึงความต้องการของผู้บริโภคได้ดีกว่าคู่แข่งต่างประเทศ อีกทั้งหากเป็นความต้องการส่วนใหญ่ของคนในประเทศ จะทำให้เกิดการประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale)

4) อุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน (Related and Supporting Industries) คือ ความเกี่ยวเนื่องและสนับสนุนซึ่งกันและกันของอุตสาหกรรม (Pongpanich Sakkratanaumporn, 2015)

นอกจากการพิจารณาความได้เปรียบทางการแข่งขัน จากกรอบแนวคิด Diamond Model ด้วย 4 ปัจจัยหลักแล้วยังควรพิจารณาปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมภายนอกทางธุรกิจ (PEST Analysis) เพื่อให้การพิจารณาความสามารถในการส่งออกยางพาราสมบูรณ์มากขึ้นโดย PEST Analysis จะประกอบไปด้วย 4 ปัจจัยหลัก คือ

1) ปัจจัยทางการเมือง (Political Factor) คือ ปัจจัยที่เปลี่ยนแปลงไปตามสภาพของรัฐและนโยบายของรัฐ เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญอย่างมากต่อองค์กรว่ารัฐบาลจะมีนโยบายในการกระตุ้นเศรษฐกิจอย่างไร ส่งผลในทางบวกหรือลบต่อองค์กร ซึ่งครอบคลุมในเรื่องของการแทรกแซงของนโยบายรัฐที่มีผลต่อธุรกิจ ไม่ว่าจะเป็นการซื้อขาย การเก็บภาษี การควบคุมการค้า กฎหมายแรงงาน ล้วนเป็นปัจจัยที่องค์กรต้องตระหนักถึงเสมอ อีกทั้งในเรื่องความมั่นคงทางการเมืองก็ยังเป็นปัจจัยที่หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะกำหนดว่าธุรกิจจะสำเร็จ หรือล้มเหลว นอกเหนือจากนี้แล้วกฎเกณฑ์และกฎหมายของประเทศก็สามารถส่งผลกระทบต่อการทำงานของบริษัทหรือองค์กรได้อีกด้วย (Miller, Vandome & McBrewster, 2011; Sammut-Bonnici & Galea, 2015)

2) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ (Economic Factor) คือ ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับสภาวะทางเศรษฐกิจของประเทศหรือขององค์กร นับเป็นตัวแปรที่มีความสำคัญต่อธุรกิจอีกตัวแปรหนึ่ง ซึ่งปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจ อาทิ อัตราการว่างงาน อัตราดอกเบี้ย การผันผวนของค่า GDP ของประเทศ อัตราการแลกเปลี่ยน เป็นต้น ตัวแปรเหล่านี้จะก่อให้เกิดผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในวงกว้าง และส่งผลต่อความสามารถในการหากำไรและการดึงดูดผู้บริโภคโดยรวม (Rothaermel, 2012; Sammut-Bonnici & Galea, 2015)

3) ปัจจัยทางสังคม (Social Factor) คือ ปัจจัยที่วิเคราะห์ถึงสภาพสังคม วัฒนธรรม ประเพณีต่าง ๆ ของคนในประเทศ ปัจจัยด้านนี้จะเป็นตัวกำหนดค่านิยม ความเชื่อ และการใช้ชีวิตประจำวันที่มีผลต่อการเลือกซื้อสินค้าหรือบริการของผู้บริโภค องค์กรจึงต้องพิจารณาถึงค่านิยมในวัฒนธรรมของกลุ่มและการเปลี่ยนแปลงของวัฒนธรรม เพราะไม่ใช่แค่เป็นปัจจัยที่มี

การเปลี่ยนแปลงอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีความแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับกลุ่มของสังคมอีกด้วย รวมทั้งยังต้องศึกษาและทำความเข้าใจ วัฒนธรรมและสังคม โดยเฉพาะวัฒนธรรมและสังคมของตลาดเป้าหมาย (Ho, 2014; Rothaermel, 2012)

4) ปัจจัยทางเทคโนโลยี (Technological Factor) เป็นปัจจัยทางเทคโนโลยี ที่มีความสำคัญในการสร้างความได้เปรียบหรือเสียเปรียบทางการแข่งขัน และนำมาใช้เพื่อสร้างกระบวนการและผลิตภัณฑ์ที่แปลกใหม่ รวมถึงกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยี โครงสร้างพื้นฐาน ทางเทคโนโลยี และแรงกระตุ้นทางเทคโนโลยี นอกจากนี้ยังเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนความเป็นโลกาภิวัฒน์ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีนี้สร้างทั้งโอกาสและอุปสรรคต่อองค์กรหรือธุรกิจ (Rothaermel, 2012)

อุตสาหกรรมยางพาราของประเทศส่วนใหญ่เป็นผลิตภัณฑ์ต้นน้ำ ที่มาจากต้นยางพารา ซึ่งภายในห่วงโซ่อุปทานของยางพารามีความเกี่ยวข้องกับหลายอุตสาหกรรม ได้แก่ เกษตรกรรม อุตสาหกรรมและพาณิชยกรรม โดยการเคลื่อนย้ายผลิตภัณฑ์จากต้นน้ำไปยังปลายน้ำ ให้เกิดประสิทธิภาพ การขนส่งสินค้าจึงเป็นเรื่องที่สำคัญสำหรับสมาชิกในห่วงโซ่อุปทาน Lambert, Stock & Ellran (1998) ได้ให้คำนิยามของโลจิสติกส์ (Logistics) ไว้ว่าเป็นกระบวน การวางแผนการดำเนินงาน และการควบคุมอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การเคลื่อนย้ายการจัดเก็บวัตถุดิบสินค้าระหว่างผลิตสินค้าสำเร็จรูป และสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง ดำเนินไปจากแหล่งจัดหาไปสู่จุดบริโภค เพื่อตอบสนองความต้องการของลูกค้าด้วยต้นทุน ประสิทธิภาพในการขนส่ง (Efficiency of Transportation) คือ การมุ่งพัฒนาให้ขนส่งมีมาตรฐาน และประสิทธิภาพมากที่สุด ซึ่งตามหลักของการขนส่งแล้วถือว่าการขนส่งที่มีประสิทธิภาพจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติดังต่อไปนี้

1) ความรวดเร็ว การขนส่งที่มีความรวดเร็วสามารถที่จะทำให้สินค้าและบริการต่าง ๆ ไปสู่ตลาดได้อย่างรวดเร็ว ทันเวลาและทันต่อความต้องการมีความสดใหม่และมีคุณภาพเหมือนกับสินค้าและบริการที่แหล่งผลิต

2) การประหยัด การขนส่งที่มีประสิทธิภาพ จะต้องทำให้เกิดการประหยัดในต้นทุนการขนส่งและประหยัดในราคาค่าบริการ

3) ความปลอดภัย หมายถึง ความปลอดภัยจากการสูญเสียหรือเสียหายของสินค้าตลอดจนความปลอดภัยของยานพาหนะที่ใช้ในการขนส่งด้วย

4) ความสะดวกสบาย การขนส่งที่ดีจะต้องให้ความสะดวกสบายแก่ผู้ใช้บริการ หรือความสะดวกในการขนส่งสินค้าและบริการ

5) ความแน่นอนเชื่อถือได้และตรงต่อเวลา การขนส่งที่ดีและมีประสิทธิภาพจะต้องมี กำหนดในการเดินทางที่แน่นอนเชื่อถือได้ และตรงต่อเวลา (Khamnai Apipharatchayasakul, 2003)

เส้นทางการขนส่งยางพารา จากเกษตรกรสวนยาง ซึ่งประกอบไปด้วยเกษตรกรรายเล็กและรายใหญ่ (ต้นน้ำ) ทำหน้าที่ผลิตน้ำยางสด แผ่นยางดิบ เศษขี้ยาง จากนั้นส่งไปยังพ่อค้าเร่หรือพ่อค้าท้องถิ่น แล้วจึงส่งไปยังพ่อค้าในเมือง เพื่อทำการประมูลสินค้าในตลาดกลางของท้องที่นั้น ๆ หลังจากนั้นพ่อค้าคนกลางจะส่งยางทั้งหมดเข้าสู่โรงงานแปรรูป ซึ่งจะทำการแปรรูปยางในขั้นต้นเพื่อการส่งออก และอีกส่วนหนึ่งเก็บไว้เพื่อรอการส่งออกต่อไป (กลางน้ำ) หลักจากนั้นสินค้าทั้งหมดที่ถูกส่งออกแล้วจะถูกนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ยางต่าง ๆ เพื่อใช้ในอุตสาหกรรมต่าง ๆ (ปลายน้ำ) เราเรียกกระบวนการทั้งหมดนี้ว่าระบบการจัดการสายโซ่อุปทานของกลุ่มอุตสาหกรรมยางพารา (Supply Chain) ซึ่งเกษตรกรสวนยางจะเป็นผู้เริ่มต้นขั้นตอนการผลิตวัตถุดิบในรูปแบบต่าง ๆ แล้วส่งไปขายยังตลาดต่าง ๆ ซึ่งเป็นคนกลางในการรับซื้อ หลังจากนั้นจะส่งไปยังโรงงานแปรรูปหรือเก็บในคลังสินค้าเพื่อ ขนส่งไปขายทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยการส่งออกยางนั้นต้องผ่านกรมศุลกากรก่อนส่งไปยังประเทศผู้นำเข้า (Chaiwat Sowcharoensuk, 2021)

Kittisak Romket (2013) ทำการศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ความสามารถในการส่งออกของอุตสาหกรรมยางพาราของไทย ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกของยางพาราไทย เรียงตามลำดับความรุนแรงจากมากไปน้อย คือ ปัจจัยด้านปริมาณการสต๊อกยางพาราของประเทศผู้ใช้ยาง ปัจจัยด้านปริมาณการผลิตของโรงงานยางรถยนต์ ปัจจัยด้านฤดูกาลการให้ผลผลิตของยางพาราในประเทศผู้ผลิต ปัจจัยด้านราคายางพารา ปัจจัยด้านการขนส่ง ปัจจัยด้านการวิจัยและพัฒนาอุตสาหกรรมที่พบในการส่งออก ส่วนปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ ปัญหาด้านปริมาณการใช้ยางพาราของประเทศผู้บริโภคยาง ปัญหาด้านผลผลิตยางล้นตลาด ปัญหาด้านภัยธรรมชาติ ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต ปัญหาด้านค่าขนส่ง ปัญหาด้านราคายางพารา สำหรับแนวทางในการแก้ไขอย่างเร่งด่วน คือ ภาครัฐควรให้การสนับสนุนด้านการใช้ข้อมูลข่าวสารแก่เกษตรกร เพิ่มการทำงานเชื่อมโยงกันในหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีมาตรการ

ในการป้องกันความผันผวนทางด้านราคายาง ควรเร่งสร้างท่าเรือน้ำลึกเพิ่มขึ้น หรือจัดหาเรือบรรทุกสินค้าขนาดใหญ่ให้เพียงพอ ควรส่งเสริมการวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ ส่งเสริมการขนส่งระบบรางให้มากขึ้นเพื่อลดต้นทุน และเกษตรกรควรเรียนรู้และปรับตัวกับภัยธรรมชาติให้มากขึ้น

Surapan Junsuwan (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาด่านชายแดนสะเดา ผลการศึกษาพบว่า ด่านชายแดนสะเดามีความสำคัญและมีบทบาทต่อเศรษฐกิจชายแดนเป็นอย่างยิ่ง เพราะ เป็นด่านที่มีมูลค่าการค้าข้ามแดนมากที่สุดของประเทศไทย และมีแนวโน้มขยายตัวอย่างต่อเนื่อง ลักษณะทางกายภาพอยู่ในเกณฑ์ มีสังคมและธุรกิจบริเวณด่านที่เอื้อต่อการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และกรอบการร่วมมือของอาเซียนยังเป็นส่วนกระตุ้นสำคัญให้ด่านชายแดนสะเดายิ่งเพิ่มความสำคัญและมีบทบาทมากขึ้น ด่านชายแดนสะเดาค่อนข้างมีศักยภาพในการเข้าสู่ระบบ NSW เนื่องจากมีจุดแข็งในเรื่องของบุคลากร งบประมาณ และด้านกายภาพ มีโอกาสในเรื่องของกรอบความร่วมมือต่าง ๆ งบประมาณสนับสนุนด้านการพัฒนาระบบ แต่ยังมีจุดอ่อนในเรื่องของกระบวนในการใช้ระบบ และอุปสรรคเรื่องข้อกฎหมายที่ยังไม่เอื้อต่อการใช้ระบบ

4) วิธีดำเนินการวิจัย

4.1) ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาวิจัยในครั้งนี้สุ่มเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด 3 กลุ่มหลัก ได้แก่ กลุ่มเกษตรกรรายย่อยและรายใหญ่ (ภาคประชาชน) จำนวน 7 คน กลุ่มโรงงานแปรรูปและผู้ประกอบการส่งออก (ภาคธุรกิจ) จำนวน 7 คน และกลุ่มภาครัฐ จำนวน 5 คน โดยการคัดเลือกแบบไม่ใช้ทฤษฎีความน่าจะเป็น (Nonprobability Sampling) ในการสุ่มตัวอย่าง โดยการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ทั้งหมดรวม 19 คน โดยกลุ่มภาคประชาชน คือ เกษตรกรชาวสวนยางและเกษตรกรรับจ้างกรีดยาง กลุ่มภาคธุรกิจ คือ ผู้ประกอบการในการแปรรูปขั้นกลางและเป็นผู้ส่งออกยางพารา และกลุ่มภาครัฐ คือ เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งมีหน้าที่ในการดูแลเกี่ยวกับผลิตผลยางพาราตั้งแต่การปลูกยางพาราไปจนถึงการส่งออก

4.2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยนี้ใช้เทคนิคเดลฟาย (Delphi Technique) โดยทำการเก็บข้อมูลจำนวน 2 รอบ คือ รอบที่ 1 เก็บแบบสอบถามในรอบแรกโดยใช้แบบสอบถามปลายเปิดมีจุดประสงค์เพื่อรวบรวมความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับประเด็นปัญหาอย่างกว้าง ๆ รอบที่ 2 จะพัฒนามาจากคำตอบของแบบสอบถามปลายเปิดในรอบที่ 1 โดยนำความคิดเห็นทั้งหมดจากผู้เชี่ยวชาญมาสังเคราะห์ และสร้างเป็นแบบสอบถามปลายปิด แบบมาตรส่วนประมาณค่า 5 ระดับ แล้วส่งให้ผู้เชี่ยวชาญจัดลำดับความสำคัญหรือคาดการณ์แนวโน้มในแต่ละข้อ จากนั้นนำคำตอบของแต่ละข้อที่ได้รับ จากแบบสอบถามรอบที่ 2 ทั้งหมดมาคำนวณค่าสถิติโดยค่าสถิติที่ใช้เป็นข้อมูลย้อนกลับ ได้แก่ ค่ามัธยฐาน (Median) และค่าพิสัยระหว่างควอร์ไทล์ (IR: Interquartile Range) โดยข้อดีของเทคนิคเดลฟาย คือ เป็นเทคนิคที่ไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้ให้ข้อมูล ผลการวิจัยด้วยเทคนิคเดลฟายมีความน่าเชื่อถือมาก และสามารถนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ได้ ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคน แสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ผลการวิจัยที่ได้รับการพิจารณาคำตอบย้ำหลายรอบ แต่ก็จะมีข้อเสียในเรื่องของของผู้เชี่ยวชาญ เนื่องจากต้องทำการเก็บข้อมูลหลายรอบ ผู้เชี่ยวชาญอาจไม่สะดวก อาจทำให้สิ้นเปลืองเวลาในการเก็บข้อมูล และในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญที่จะทำการให้ข้อมูลและตอบแบบสอบถาม หากเป็นผู้ที่ไม่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นอย่างแท้จริง อาจทำให้ผลการวิจัยเกิดความคลาดเคลื่อนได้ ผู้วิจัยจึงควรระมัดระวังในการเลือกกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเที่ยงตรง (MacMillan, 1971)

4.3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยได้ติดต่อประสานงานไปยังกลุ่มผู้เชี่ยวชาญทั้ง 19 คน เพื่อขอความอนุเคราะห์ผู้เชี่ยวชาญเข้าร่วมในงานวิจัย และขอความร่วมมือสำหรับการให้ข้อมูล และตอบแบบสอบถามตามขั้นตอนของงานวิจัย จากนั้นทำการส่งแบบสอบถามในรอบที่ 1 ซึ่งเป็นแบบสอบถามปลายเปิดให้ผู้เชี่ยวชาญแสดงความคิดเห็น

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามรอบที่ 2 ให้กับผู้เชี่ยวชาญ โดยการสร้างแบบสอบถามแบบมาตรส่วนประเมินค่า 5 ระดับ ซึ่งได้จากการรวบรวมข้อคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญจากแบบสอบถามปลายเปิดในรอบที่ 1 แล้วนำมาสร้างแบบสอบถามใหม่ในรอบที่ 2 นี้ให้กับผู้เชี่ยวชาญกลุ่มเดิมเพื่อแสดงความคิดเห็น

3. หลังจากการวิเคราะห์ข้อมูลของแบบสอบถามในรอบที่ 2 แล้วนำข้อมูลมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้ค่ามัธยฐาน และค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ หากพบว่าค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR: Interquartile Range) มีค่าอยู่ระหว่าง 0–1.5 แสดงถึงความ

คิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่สอดคล้องกัน หากค่ามากกว่า 1.5 แสดงถึงความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญที่ไม่สอดคล้อง

ทั้งนี้ จำนวนรอบที่เหมาะสมสำหรับการเก็บข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟาย สามารถดำเนินการได้หลายรอบจนกว่าจะได้คำตอบที่สอดคล้องกับสมาชิกในกลุ่ม จำนวนรอบที่เหมาะสมของเทคนิคเดลฟาย ขึ้นอยู่กับการที่ได้ข้อสรุปที่มีฉันทามติ โดยปกติการรวบรวมข้อมูลโดยใช้เทคนิคเดลฟายอย่างน้อยที่สุดควรใช้ 2 รอบ แต่ไม่ควรเกิน 4 รอบ (Chaiyot Ruengsuwan, 1990)

5) ผลการวิจัย

5.1) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลโดยการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

5.1.1) กลุ่มภาคประชาชน สถานการณ์ปัจจุบันส่งผลกระทบต่อเกษตรกรในเรื่องของราคายาง ที่มีแนวโน้มตกต่ำลง เนื่องจากราคายางที่ใช้กันในประเทศไทยยังใช้การอ้างอิงจากราคากลางของต่างประเทศ ซึ่งราคายางพาราจะผันผวนไปตามระบบเศรษฐกิจโลก ในด้านของปริมาณความต้องการซื้อ ผู้ซื้อยังมีความต้องการยางพาราในปริมาณมาก สามารถจำหน่ายผลผลิตยางพาราได้ในทุกประเภท เกษตรกรส่วนใหญ่ยังคงต้องแบกรับต้นทุนในการผลิตที่สูง อาทิ ค่าปุ๋ย ค่าบำรุงรักษา ค่าแรงงาน ซึ่งการขายยางพาราในแต่ละครั้งมักทำการขายผ่านพ่อค้าคนกลาง โดยพ่อค้าคนกลางจะเป็นผู้กำหนดราคารับซื้อหน้าสวนซึ่งจะประเมินจากคุณภาพน้ำยางหน้าสวน บางครั้งเกษตรกรจึงโดนพ่อค้าคนกลางเอาเปรียบได้ง่าย เกษตรกรชาวสวนยางในประเทศไทยส่วนใหญ่เป็นเกษตรกรรายย่อย กระบวนการขายส่วนใหญ่จึงมักขายผ่านพ่อค้าคนกลาง เนื่องจากตลาดกลางรับซื้อยางพาราอยู่ห่างไกลจากสวนและการเดินทางไปขายยางพาราเองนั้นมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้นจากการเดินทางเพื่อไปขายยางด้วยตัวเอง จึงไม่คุ้มกับค่าใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้น หรือการจะขายโดยตรงให้กับโรงงานใหญ่ที่ทำการส่งออกนั้นต้องมีผลผลิตในปริมาณมาก จึงเป็นโอกาสของเกษตรกรรายใหญ่มากกว่าในการทำตลาดและเป็นผู้ขายโดยตรงให้กับโรงงานรับซื้อ อีกทั้งอัตรารายได้ที่เกษตรกรจะได้รับจะแบ่งเป็นรายได้ระหว่างแรงงานที่กรีดยางยางพาราและรายได้ของเจ้าของสวนยางพารา ทำให้อัตรารายได้ไม่สอดคล้องกับต้นทุนยางพาราที่จะส่งออกได้นั้นต้องผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากรัฐบาลก่อนซึ่ง คุณภาพยางพาราสำหรับการส่งออกมีเกณฑ์คุณภาพที่สูง เกษตรกรที่มีกำลังผลิตที่สูงและมีเครื่องมือที่มีคุณภาพเท่านั้นจึงจะสามารถจำหน่ายยางพาราเพื่อการส่งออกได้ ในส่วนของนโยบายหรือมาตรการการส่งเสริมจากภาครัฐ มีการอมรมเพื่อพัฒนาเกษตรกรรายย่อยในเรื่องการปลูกและการแปรรูปผลผลิต เพื่อให้เกษตรกรรายย่อยสามารถแปรรูปผลผลิตให้มีคุณภาพ เพื่อให้ผลผลิตมูลค่ามากขึ้น แต่ยังขาดการการสนับสนุนในเรื่องของอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการแปรรูป ทำให้เกษตรกรยังไม่สามารถแปรรูปผลผลิตได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ในส่วนของมาตรการในการช่วยเหลือเกษตรกรนั้น ภาครัฐไม่มีนโยบายในการส่งเสริมอุตสาหกรรมยางพาราที่ชัดเจน ส่งผลให้เกษตรกรไม่สามารถประกอบอาชีพหรือดำเนินธุรกิจได้อย่างมั่นคง นโยบายส่วนใหญ่ของรัฐเป็นนโยบายปลายน้ำ คือ มีการเข้ามาช่วยเหลือเกษตรกรเมื่อราคายางตกต่ำลง แต่ยังไม่มีนโยบายเชิงรุกที่ช่วยให้เกษตรกรมั่นใจในเสถียรภาพราคายางได้ ในด้านแรงงานปัจจุบันพบปัญหาการขาดแคลนแรงงานในการกรีดยาง เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจที่ตกต่ำและปัญหาโรคระบาดที่เกิดขึ้นทำให้แรงงานไม่เพียงพอ ต่อปริมาณการผลิต

5.1.2) กลุ่มภาคธุรกิจ ปัจจุบันจากสภาวะเศรษฐกิจโลกที่ถดถอย ส่งผลกระทบต่อราคายางพารา และปริมาณส่งออกยางพารา เนื่องจากอุตสาหกรรมยานยนต์ในประเทศผู้ผลิตมีการชะลอตัวอย่างต่อเนื่อง ประเทศที่ต้องการวัตถุดิบขั้นต้นเริ่มลดปริมาณการสั่งซื้อลงเล็กน้อย ด้านมาตรฐานของยางพาราสำหรับการส่งออก พบว่า ผู้ซื้อต่างประเทศแต่ละรายมีความต้องการที่เฉพาะ และแตกต่างกัน ผู้ประกอบการบางรายยังไม่สามารถตอบสนองความต้องการนั้นได้ เพราะต้องใช้เครื่องมือ และเทคโนโลยีการผลิตใหม่ ๆ ที่สามารถผลิตยางพาราออกได้ในคุณภาพสูง และได้มาตรฐานสำหรับการส่งออก ด้านข้อมูลข่าวสาร ภาครัฐยังไม่มีการทำงานที่เป็นเชิงรุกเพื่อกระจายข้อมูลข่าวสารไปยังผู้ประกอบการอย่างทั่วถึง ขาดการเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานภาครัฐกับภาคธุรกิจ หากผู้ประกอบการไม่ได้ติดตามข่าวสารอย่างใกล้ชิดก็จะพลาดข่าวสารการลงทุนหรือการส่งออกที่สำคัญได้ แต่ในส่วนของช่องทางการสื่อสารสามารถติดต่อได้หลากหลายช่องทาง ด้านนโยบายการส่งเสริม มีการจัดอบรมเพื่อให้ความรู้และพัฒนาความสามารถในการส่งออกให้กับภาคธุรกิจ แต่การอบรมและให้ความรู้ยังไม่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการมากนัก จึงทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถนำความรู้ไปพัฒนาธุรกิจของตนเองได้อย่างเต็มที่ อีกทั้งยังต้องคอยติดตามข้อมูลสารจากภาครัฐอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ทันกับทุกสถานการณ์ในการทำธุรกิจ ด้านความร่วมมือระหว่างประเทศเพื่อการค้านั้น ภาครัฐ มีการทำ BOI ไว้แต่ยังขาดการสื่อสาร

เพื่อให้ความรู้ ความเข้าใจกับภาคธุรกิจทำให้ โครงการส่งเสริมการลงทุนที่เกิดขึ้นจึงไม่เดินหน้า เนื่องจากยังไม่ได้รับการตอบรับจากภาคธุรกิจเท่าที่ควร การลงทุนที่รัฐสร้างไว้จึงยังขาดประสิทธิผลที่น่าจะช่วยให้การส่งออกดีขึ้นได้ อีกทั้งการเจรจาต่อรองทางการค้าของรัฐบาล ปัจจุบันยังไม่มีความคืบหน้าในการเจรจาที่ดี ผู้ประกอบการไทยยังไม่มีความได้เปรียบในการค้ามากนักเมื่อเทียบกับคู่แข่ง อีกทั้งในบางครั้งผู้ประกอบการต้องสูญเสียคำสั่งซื้อจากนโยบายทางการค้าจากรัฐบาลอีกด้วย ส่วนปัญหาทางด้านการเมืองภายในประเทศ และเสถียรภาพทางการเมืองภายในที่ยังไม่มั่นคง ก็ส่งผลกระทบต่อการติดต่อเพื่อทำการค้าระหว่างประเทศ ด้านการขนส่ง ผู้ประกอบการนิยมใช้บริการผู้ให้บริการทางด้านโลจิสติกส์ให้ดำเนินการในเรื่องของเอกสารและการขนส่ง เพื่อลดขั้นตอนการทำงานของผู้ประกอบการเพื่อให้การขนส่งมีประสิทธิภาพสูงสุด เนื่องจากผู้ให้บริการทางด้านโลจิสติกส์มีความพร้อมและความชำนาญมากกว่าตัวผู้ประกอบการเอง อีกทั้ง ยังสามารถติดตามการขนส่งได้ในทุกวัน เนื่องจากมีการนำเทคโนโลยีในการติดตามเข้ามาช่วยในการขนส่ง ทำให้ผู้ประกอบสามารถติดตามสินค้าของตนเองได้กระบวนการขนส่งตั้งแต่ผู้ประกอบการไปยังลูกค้าปลายทางนั้นจะติดปัญหาในเรื่องของระยะเวลาในการส่งมอบสินค้า เนื่องจากขั้นตอนการผ่านแดนที่ล่าช้า บริเวณหน้าด่านมีความแออัดของการใช้บริการจากผู้ส่งออกจำนวนมาก ทำให้บางครั้งเกิดความล่าช้า ไม่สามารถส่งมอบสินค้าได้ตามเวลาที่กำหนด ในเรื่องของการรักษามาตรฐานสินค้า ขณะขนส่งพบปัญหาในเรื่องของการเก็บรักษาสภาพยางพาราให้ได้มาตรฐานก่อนส่งมอบให้ผู้ซื้อ ระบบขนส่งและโครงสร้างพื้นฐานระหว่างประเทศ ปัจจุบันมีความสะดวก และเอื้ออำนวยต่อการค้าข้ามแดนอย่างมาก แต่เส้นทางในการเดินรถภายในประเทศยังไม่สนับสนุนการส่งออกมากนัก เนื่องจาก รถบรรทุกที่จะทำการส่งออกสินค้ายังคงต้องใช้เส้นทางร่วมกับชาวบ้าน กล่าวคือ รถบรรทุกไม่สามารถวิ่งด้วยความเร็วได้มากนัก เพราะถนนยังเป็นถนนร่วมกับชาวบ้าน ถนนแคบและมีการใช้งานร่วมกับรถยนต์โดยสารส่วนบุคคล จึงต้องระมัดระวังในเรื่องความปลอดภัย และปัญหาด้านการจราจรในเส้นทางการขนส่ง และบริเวณหน้าด่านการค้าชายแดน ปัจจุบันรถบรรทุกที่จะทำการส่งออกสินค้าข้ามแดนไปยังประเทศมาเลเซียต้องจอดรอ เพื่อเข้าคิวในการตรวจนับสินค้าบนถนนทางหลวง ทำให้สูญเสียพื้นที่การจราจร เนื่องจาก ด่านการค้าชายแดนยังไม่มีพื้นที่สำหรับการจอดรอเพื่อเข้ากระบวนการด้านศุลกากร

5.1.3) ภาครัฐ สถานการณ์ปัจจุบันในการส่งออกยางพาราช่วงต้นปี 2564 มีการชะลอตัวลง เนื่องจากปัญหาภาวะเศรษฐกิจโลกและโรค COVID19 โดยราคายางพารายังมีความผันผวนอยู่ ปัจจุบันภาครัฐเองยังไม่สามารถดำเนินการควบคุมราคายางพาราได้อย่างมีประสิทธิภาพ ราคายางพาราของประเทศไทยยังคงต้องอาศัยราคากลางจากตลาดต่างประเทศ ด้านความสามารถในการแปรรูปเองภายในประเทศยังไม่สามารถทำได้ เนื่องจากอุตสาหกรรมหลักที่เน้นการใช้ผลผลิตจากยางพารา ได้แก่ ยางล้อ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่ต้องใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ที่ทันสมัย และมีประสิทธิภาพสูงเพื่อให้มีคุณภาพเทียบเท่ากับคู่แข่งต่างประเทศที่เป็นเจ้าเก่า ทำให้มูลค่าการลงทุนอุตสาหกรรมแปรรูปภายในประเทศต้องใช้เงินลงทุนที่สูง และประเทศไทยยังขาดบุคลากรที่มีความรู้และความเชี่ยวชาญอีกมาก อีกทั้งสถานการณ์ภายในประเทศที่ไม่มีเสถียรภาพ ทำให้นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุน สำหรับนโยบายการช่วยเหลือและส่งเสริมการเกษตรและการส่งออก ภาครัฐมีนโยบายประกันรายได้เกษตรกรชาวสวนยาง มีการสนับสนุนอุปกรณ์และสารเคมีเพื่อให้เกษตรกรสามารถเก็บน้ำยางได้อย่างมีประสิทธิภาพ และค่อยนำมาขายในช่วงที่ราคาน้ำยางขึ้น การอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูก และดูแลรักษาต้นยาง ซึ่งภาครัฐพยายามออกนโยบายต่าง ๆ เพื่อเข้ามาช่วยเหลือและพัฒนาอุตสาหกรรมยางพาราตั้งแต่ ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ เพื่อให้เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่มั่นคงขึ้นและอุตสาหกรรมยางพารามีมูลค่าทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้นควบคู่กันไป โดยในอุตสาหกรรมยางพาราภาครัฐมีช่องทางและหน่วยงานเพื่อดูแลรับผิดชอบเกษตรกรชาวสวนยางและผู้ประกอบการที่หลากหลาย ไปตามประเภทยางพาราและการส่งออกยาง การขนส่งยางพาราทางถนนผ่านชายแดน จังหวัดสงขลา ปัจจุบันในพื้นมีการพัฒนาปรับปรุงทางด้านเส้นทางให้มีความสะดวกมากขึ้นในการสัญจรไปมา และโครงสร้างพื้นฐานต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นด่านศุลกากรที่ในปัจจุบันมีการสร้างด่านสะเดาแห่งใหม่ขึ้น หากมีการเปิดใช้งานจะช่วยให้ลดปัญหาความแออัดของการจราจรบริเวณหน้าด่านการค้าได้และจะช่วยให้ประเทศไทยสามารถรองรับการส่งออกข้ามแดนเพิ่มมากขึ้น และในปัจจุบันมีแผนในการสร้างถนนเส้นใหม่ โดยไม่ต้องผ่านเส้นทางชุมชน หรือถนนที่ประชาชนทั่วไปใช้สัญจรกันหากสำเร็จ ในอนาคตจะช่วยเพื่อให้รถบรรทุกสามารถวิ่งและทำ

เวลาเพื่อการขนส่งได้มากขึ้น ช่วยลดอัตราการเกิดอุบัติเหตุได้มากขึ้น การเชื่อมโยงไปยังขนส่งในรูปแบบอื่น ๆ ผู้ประกอบการสามารถทำได้ ณ ด่านชายแดนปาดังเบซาร์ ซึ่งจะเชื่อมโยงกับการขนส่งแบบรางไปยังมาเลเซีย

ผลจากการสัมภาษณ์จากทั้ง 3 กลุ่มผู้เชี่ยวชาญ พบว่าปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพาราทางถนนผ่านชายแดน จังหวัดสงขลา มีทั้งสิ้น 8 ปัจจัย โดยปัจจัยอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องและสนับสนุน ซึ่งได้สอบถามไปในเรื่องของการการติดต่อกับ Supplier และผู้รับซื้อ ผู้เชี่ยวชาญกล่าวว่ายังไม่ส่งผลกระทบต่อการส่งออกยางพารา และในด้านปัจจัยโอกาสทางธุรกิจ (Chance) และบทบาทของภาครัฐ (Government) ผลการสัมภาษณ์มีความทับซ้อนกับปัจจัยสภาพแวดล้อมภายนอก (PEST Analysis) จึงได้นำข้อมูลไปวิเคราะห์ในส่วนนั้นแทน

5.2) ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการเก็บข้อมูลโดยการเก็บแบบสอบถาม

จากตารางที่ 1 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 1.1 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกัน (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 1.2 และ 1.3

ตารางที่ 1 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการผลิต

ด้าน	Md	IR	ระดับ
1.1 ต้นทุนการผลิตและแปรรูปยางพารา	5.00	1.00	มากที่สุด
1.2 ปริมาณแรงงาน/ปริมาณการผลิต	4.00	1.00	มาก
1.3 คุณภาพของยางพาราในการส่งออก	4.00	1.00	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 2.1 และ 2.3 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 2.2 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับปานกลาง (Md = 3.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 2.4

ตารางที่ 2 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสภาวะอุปสงค์

ด้าน	Md	IR	ระดับ
2.1 การชะลอตัวของอุตสาหกรรมยางพาราปลายน้ำ	5.00	1.00	มากที่สุด
2.2 ศักยภาพในการเติบโตของอุตสาหกรรมยางพารา	4.00	1.00	มาก
2.3 ความต้องการของโรงงานแปรรูป/ตลาดต่างประเทศ	5.00	1.00	มากที่สุด
2.4 การพยากรณ์แนวโน้มความต้องยางพาราในอนาคต	3.00	1.00	ปานกลาง

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 3.1, 3.3 และ3.4 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 3.2 และ3.5

ตารางที่ 3 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านกลยุทธ์ โครงสร้างองค์กรและการแข่งขัน

ด้าน	Md	IR	ระดับ
3.1 นโยบายในการส่งเสริมและพัฒนาการปลูก/การส่งออกยางพารา	5.00	1.00	มากที่สุด
3.2 การพัฒนาความรู้ให้เกษตรกรและผู้ประกอบการส่งออก	4.00	1.00	มาก
3.3 มาตรฐานคุณภาพยางพาราในการส่งออก	5.00	1.00	มากที่สุด
3.4 การแข่งขันทางด้านราคายางพาราในตลาดต่างประเทศ	5.00	1.00	มากที่สุด
3.5 การจัดการการซื้อขายยางพาราภายในประเทศของภาครัฐ	4.00	1.00	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 4.3 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 4.1 และ 4.2

ตารางที่ 4 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการเมือง

ด้าน	Md	IR	ระดับ
4.1 เสถียรภาพทางการเมืองในประเทศ	4.00	1.00	มาก
4.2 นโยบายและมาตรการจำกัดการส่งออกยางพาราข้ามแดน	4.00	1.00	มาก

ตารางที่ 4 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการเมือง (ต่อ)

ด้าน	Md	IR	ระดับ
4.3 ข้อตกลงเพื่อการลงทุนระหว่างประเทศ	5.00	1.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 5 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 0.00) ได้แก่ ข้อ 5.1 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 5.2, 5.3, 5.4, และ 5.5

ตารางที่ 5 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ด้าน	Md	IR	ระดับ
5.1 ความผันผวนของราคายางพารา	5.00	0.00	มากที่สุด
5.2 สภาวะเศรษฐกิจโลก	5.00	1.00	มากที่สุด
5.3 โอกาสส่งออกยางพาราไปยังประเทศมาเลเซีย	5.00	1.00	มากที่สุด
5.4 ความเชื่อมั่นในการลงทุน	5.00	1.00	มากที่สุด
5.5 อัตราค่าแรงของแรงงานภายในอุตสาหกรรมยางพารา	5.00	1.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 6 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 6.2, 6.3, และ6.4 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับน้อย (Md = 2.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 6.1

ตารางที่ 6 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านสังคม

ด้าน	Md	IR	ระดับ
6.1 ปัญหาความไม่สงบในพื้นที่สามจังหวัดชายแดนภาคใต้	2.00	1.00	น้อย
6.2 ความร่วมมือระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ	5.00	1.00	มากที่สุด
6.3 ความชำนาญและความเชี่ยวชาญของแรงงานในการผลิตยางพารา	5.00	1.00	มากที่สุด
6.4 ความชำนาญและความเชี่ยวชาญของแรงงานในการแปรรูปยางพาราขั้นต้น	5.00	1.00	มากที่สุด

จากตารางที่ 7 พบว่า ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 7.1 และ 7.4 ส่วนข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ 7.2, 7.3, 7.5, 7.6, และ7.7

ตารางที่ 7 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านการเมืองเทคโนโลยี

ด้าน	Md	IR	ระดับ
7.1 ต้นทุนค่าอุปกรณ์และเทคโนโลยีในการแปรรูปขั้นต้น	5.00	1.00	มากที่สุด
7.2 ความทันสมัยของเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตและแปรรูป	4.00	1.00	มาก
7.3 มาตรฐานของอุปกรณ์และเทคโนโลยีที่ใช้ในการผลิตและแปรรูป	4.00	1.00	มาก
7.4 ระบบการเชื่อมโยงและการกระจายข้อมูลข่าวสารระหว่างภาคประชาชน ภาคธุรกิจ และภาครัฐ	5.00	1.00	มากที่สุด
7.5 การเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ ในการกระจายข้อมูลข่าวสาร	4.00	1.00	มาก
7.6 ความหลากหลายของช่องทางในการติดตามข่าวสารการค้าจากรัฐและเอกชน	4.00	1.00	มาก
7.7 การประชาสัมพันธ์ข่าวสารในการส่งเสริมธุรกิจของภาครัฐ	4.00	1.00	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า ในด้านยานพาหนะความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 8.1 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 8.4, 8.5, 8.6, และ8.7 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับปานกลาง (Md = 3.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 8.2 และ8.3 สำหรับด้านการให้บริการความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมาก (Md = 5.00, IR = 0.00) ได้แก่ ข้อ 8.8 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุดและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูง (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 8.13 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับ

มากและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูงมาก (Md = 4.00, IR = 0.00) ได้แก่ ข้อ 8.10 และ8.12 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ8.9 และ8.11 และในด้านสถานที่ความคิดเห็นของกลุ่มผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากที่สุด (Md = 5.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ8.16 และ8.17 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมาก (Md = 4.00, IR = 0.00) มีจำนวน 1 รายการ ได้แก่ ข้อ 8.14 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับมากและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูง (Md = 4.00, IR = 1.00) ได้แก่ ข้อ 8.18 ข้อรายการที่ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญในระดับปานกลางและกลุ่มผู้เชี่ยวชาญมีความเห็นสอดคล้องกันสูง (Md = 3.00, IR = 1.00) ได้แก่ 8.15

ตารางที่ 8 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านระบบการขนส่ง

ด้านยานพาหนะ	Md	IR	ระดับ
8.1 ปริมาณยานพาหนะที่ใช้สำหรับการส่งออก	5.00	1.00	มากที่สุด
8.2 การรักษาสภาพของยางพารา ขณะทำการขนส่ง	3.00	1.00	ปานกลาง
8.3 ความหลากหลายของยานพาหนะ	3.00	1.00	ปานกลาง
8.4 มาตรฐานของยานพาหนะตามหลักขนส่งทางบก	4.00	1.00	มาก
8.5 มาตรฐานของอุปกรณ์และเครื่องมือในการขนส่ง	4.00	1.00	มาก
8.6 ความสะดวกในการขนถ่ายสินค้า	4.00	1.00	มาก
8.7 ความรวดเร็วในการขนถ่ายสินค้า	4.00	1.00	มาก
ด้านการให้บริการ	**Md**	**IR**	**ระดับ**
8.8 อัตราค่าบริการขนส่งยางพารา	5.00	0.00	มากที่สุด
8.9 คุณภาพและมาตรฐานของผู้ให้บริการทางด้าน โลจิสติกส์	4.00	1.00	มาก
8.10 การขนส่งถูกต้อง ถึงที่หมายตามระยะเวลาที่กำหนด	4.00	0.00	มาก
8.11 กระบวนการในการติดต่อเจ้าหน้าเมื่อเกิดปัญหาหรือ ข้อผิดพลาด	4.00	1.00	มาก
8.12 ความปลอดภัยในกระบวนการขนส่ง	4.00	0.00	มาก
8.13 กระบวนการและขั้นตอนในการส่งออก	5.00	1.00	มากที่สุด
ด้านสถานที่	**Md**	**IR**	**ระดับ**
8.14 ความสะดวกในการปฏิบัติงานขนถ่ายสินค้า ณ ด่านการค้า	4.00	0.00	มาก

ตารางที่ 8 : ค่ามัธยฐาน (Md) ค่าพิสัยระหว่างควอไทล์ (IR) และระดับความสำคัญของปัจจัยด้านระบบการขนส่ง (ต่อ)

ด้านสถานที่	Md	IR	ระดับ
8.15 การเชื่อมโยงเส้นทางในการขนส่งไปยังรูปแบบการขนส่งรูปแบบอื่น	3.00	1.00	ปานกลาง
8.16 เส้นทางการเข้า-ออก บริเวณด่านชายแดน	5.00	1.00	มากที่สุด
8.17 ระบบการจราจรภายในด่านการค้า	5.00	1.00	มากที่สุด
8.18 ศูนย์กลางในการรับซื้อยางพาราจากเกษตรกร	4.00	1.00	มาก

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการเก็บข้อมูลตามเทคนิคแบบเดลฟายในรอบที่ 2 ข้อมูลดังกล่าวสามารถจำแนกปัจจัยที่สนับสนุนและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านชายแดนจังหวัดสงขลา ได้ตามรูปที่ 1

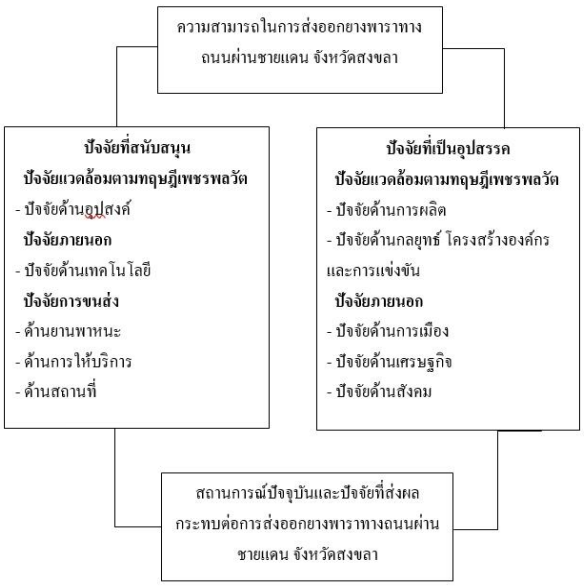

รูปที่ 1 : ปัจจัยที่สนับสนุนและเป็นอุปสรรคต่อการส่งออกยางพาราทางถนน ผ่านชายแดนจังหวัดสงขลา

6) สรุปและอภิปรายผล

6.1) ปัจจัยด้านการผลิต

ไม่ว่าจะเป็น อัตราค่าแรง ปริมาณแรงงาน พื้นที่ในการปลูกยาง เงินทุน และต้นทุนต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นเป็นปัจจัยที่เกิดขึ้นในทุกกระบวนการผลิต ซึ่งส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา แม้ว่าประเทศไทยมีทรัพยากรธรรมชาติที่เอื้อต่อการปลูกยางพารา ทำให้มีแหล่งวัตถุดิบที่ดี เกษตรกรสามารถสามารถหาวัตถุดิบในการปลูกยางได้ในพื้นที่ แต่เกษตรกรยังคง

ขาดแคลนในเรื่องของเงินทุน และทักษะในการผลิตเพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพยางพาราได้ตามมาตรฐานการส่งออก รวมไปถึงแรงงานที่ใช้ในการผลิต ปัจจุบันแรงงานในการผลิตไม่เพียงพอ เนื่องจากปัจจุบันมีพื้นที่ปลูกยางพาราปริมาณมากขึ้น และปัญหาโรคระบาดที่เกิดขึ้น ทำให้เกิดข้อจำกัดในด้านปริมาณแรงงานอยู่มาก

6.2) ปัจจัยด้านอุปสงค์

ส่งผลต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา เนื่องจากยางพาราของประเทศไทยมีคุณภาพดี ตรงตามมาตรฐานที่ผู้ซื้อต้องการ ส่งผลให้ผู้นำเข้ารายใหญ่ ๆ จากต่างประเทศให้ความไว้ใจกับการสั่งซื้อจากประเทศไทย สำหรับความต้องการยางพาราภายในประเทศยังน้อย ส่วนใหญ่เน้นพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก เป็นผลให้ศักยภาพในการเติบโตของอุตสาหกรรมยางภายในประเทศยังน้อยความต้องการใช้ยางพาราจากอุตสาหกรรมปลายน้ำมีการชะลอตัว เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจโลกเกิดการชะลอตัว ทำให้อุตสาหกรรมปลายน้ำเริ่มชะลอการผลิตส่งผลกระทบให้การส่งออกของอุตสาหกรรมยางพารามีการชะลอตัวตามไปด้วย แม้อุตสาหกรรมยานยนต์ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมปลายน้ำที่ใช้วัตถุดิบจากยางพารามากจะมีการชะลอตัว แต่ในอุตสาหกรรมอื่น ๆ ยังคงมีการผลิตอย่างต่อเนื่อง หากอุตสาหกรรมยานยนต์กลับมาฟื้นตัว ประเทศไทยก็ยังสามารถตอบสนองความต้องการจากต่างประเทศได้อย่างต่อเนื่อง

6.3) ปัจจัยด้านกลยุทธ์

โครงสร้างองค์กรและการแข่งขัน ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา เนื่องจาก ตลาดยางพาราเป็นตลาดที่มีผู้ขายมากรายแต่ผู้ซื้อมีจำนวนน้อย ทำให้ผู้ซื้อสามารถเปรียบเทียบราคา และคุณภาพได้ และมีอำนาจในการต่อรองมากกว่าผู้ขาย สำหรับประเทศไทยผลผลิตส่วนใหญ่เน้นพึ่งพาการส่งออกเป็นหลัก ส่งผลให้อำนาจการต่อรองอยู่ที่ผู้ซื้อมากกว่าผู้ขาย การแข่งขันในตลาดต่างประเทศจึงมีความรุนแรงมากกว่าตลาดในประเทศ อีกทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อใช้ในการผลิตและแปรรูปมีการพัฒนาขึ้นจากในอดีตขึ้นมาก แต่บุคลากรในประเทศไทยยังขาดทักษะและความชำนาญในการพัฒนาและแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่าให้ผลผลิตอยู่มาก หากภาครัฐมีนโยบายการส่งเสริมและนโยบายการสนับสนุนที่ชัดเจน จะช่วยให้ประเทศไทยมีความสามารถในการส่งออกยางพาราที่มากขึ้นได้ แต่ในปัจจุบันนโยบายจากทางภาครัฐยังไม่ชัดเจนและไม่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้ อีกทั้งทิศทางในการพัฒนายังไม่ชัดเจน นโยบายจากภาครัฐส่วนใหญ่เป็นนโยบายเชิงแก้ไขและนโยบายเชิงรับ ทำให้อุตสาหกรรมยางพาราไม่สามารถเติบโตได้ เพราะเน้นแก้ไขปัญหาเมื่อสินค้าล้นตลาด หรือราคายางตกต่ำลงเท่านั้น หากรัฐเข้ามาช่วยสนับสนุนผู้ประกอบการในการทำธุรกิจเชิงรุก ไม่ว่าจะเป็นการให้ความรู้และทักษะที่ถูกต้องกับเกษตรกรที่ปลูกยางพารา การลงทุนระหว่างประเทศ นโยบายในการรักษาปริมาณการผลิตยางและรักษาเสถียรภาพของยางพารา รวมไปถึงการพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จะช่วยให้อุตสาหกรรมยางพารามีศักยภาพในการเติบโตที่สูงขึ้นได้ หรือการที่รัฐเข้ามาเป็นตัวกลางในการสื่อสารก็จะช่วยให้การทำงานแต่ละส่วนมีประสิทธิภาพมากขึ้น

6.4) ปัจจัยด้านการเมือง

ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา เนื่องจาก การเปลี่ยนแปลงทางการเมือง ส่งผลให้รัฐบาลไม่มีเสถียรภาพในการบริหารงาน การออกนโยบายในการสนับสนุนการส่งออกยางพาราระยะยาวจึงไม่ค่อยประสบความสำเร็จ ดังนั้น เสถียรภาพทางการเมืองภายในประเทศจะช่วยให้การเจรจาต่อรองเพื่อการลงทุนระหว่างประเทศนั้นมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น เมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงทางการเมืองขึ้นจะส่งผลกระทบทั้งในด้านเศรษฐกิจ ความร่วมมือระหว่างประเทศ และอำนาจการต่อรองที่รัฐจะสามารถสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการไทยได้

6.5) ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ

ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา เนื่องจากอุตสาหกรรมยางพาราไทยพึ่งพาการส่งออกยางเป็นหลัก อีกทั้งราคายางที่ใช้ก็ผันผวนไปตามภาวะเศรษฐกิจโลก ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องของค่าเงิน ราคาน้ำมัน รวมไปถึงภาวะสงครามทางการค้าระหว่างประเทศทั่วโลก ซึ่งเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบให้เกิดความผันผวนของราคายางพารา การที่เศรษฐกิจโลกมีการถดถอยหรือตกต่ำลงนั้น ส่งผลโดยตรงอุตสาหกรรมยางพาราเพราะ ทำให้ต้นทุนค่าวัตถุดิบแพงขึ้น แต่ราคายางพารากลับต่ำลง ส่งผลกระทบต่อผู้ส่งออกยางและเกษตรกรชาวสวนยางเป็นอย่างมาก

6.6) ปัจจัยด้านสังคม

ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา เนื่องจากประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปลูกยางพารามาอย่างยาวนานจึงทำให้มีความชำนาญในการปลูกยางขั้นต้น แต่เกษตรกรยังขาดความรู้ และทักษะในการพัฒนาเพื่อต่อยอด เพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้า หรือการรักษาสินค้าให้มีคุณภาพและขายได้ในราคาที่สูง หากภาครัฐและภาคประชาชนสามารถทำงานโดยการประสานงานและกระจายข้อมูลข่าวสารให้ทั่วถึงกันได้ ก็จะช่วยให้เกิดการพัฒนาภายในอุตสาหกรรมและการส่งออกยางพาราดีขึ้นได้

6.7) ปัจจัยด้านเทคโนโลยี

ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพารา เนื่องจาก ในปัจจุบันมีเทคโนโลยีสมัยใหม่มากมายที่ใช้ในการเชื่อมโยงข้อมูลข่าวสารเพื่อให้การติดต่อสื่อสารสามารถทำได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น อุตสาหกรรมยางพาราในประเทศไทยมีผู้เกี่ยวข้องอยู่ในห่วงโซ่อุปทานหลากหลายระดับ ดังนั้นการสื่อสารเพื่อให้ทุกระดับได้รับข้อมูลอย่างทั่วถึงจึงเป็นสิ่งที่สำคัญอย่างมาก หากการกระจายข้อมูลสามารถทำได้อย่างทั่วถึง การไหลของสินค้าจะมีความต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพสูงสุดและช่วยให้การเข้าถึงใหม่ ๆ สามารถทำได้ง่ายขึ้น สามารถเพิ่มยอดขายและปริมาณการส่งออกได้ หากรัฐเข้ามาช่วยสนับสนุนให้เกษตรกรสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้ เกษตรกรจะมีรายได้มากขึ้นจากการขายยางที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

6.8) ปัจจัยด้านการขนส่ง

กระบวนการขนส่งยางพาราในจังหวัดสงขลานั้น เริ่มตั้งแต่ต้นน้ำ ซึ่งเป็นการขนส่งผลผลิตที่ได้จากต้นยางพารา จนสุดท้ายส่งต่อไปยังผู้ส่งออก จะเห็นได้ว่ากิจกรรมด้านการขนส่งเป็นกิจกรรมที่เชื่อมโยงระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ประกอบการที่มีหน้าที่แปรรูปและส่งออก ในการศึกษาครั้งนี้ได้แบ่งปัจจัยด้านการขนส่งออกเป็นประเด็นย่อยใน 3 ด้าน คือ ด้านยานพาหนะ ด้านการให้บริการ และด้านสถานที่ ทั้ง 3 ด้านที่กล่าวไปข้างต้นส่งผลกระต่อความสามารถในการส่งออกยางพาราทั้งสิ้น โดยด้านยานพาหนะและอุปกรณ์ในการเก็บรักษานั้น ผู้เชี่ยวชาญให้ความสำคัญอย่างมาก เนื่องจาก ยานพาหนะที่ใช้ในการบรรทุกจะมีตั้งแต่รถบรรทุกขนาดเล็ก จนไปถึงรถ 10 ล้อ การเลือกใช้พาหนะให้สามารถบรรทุกสินค้าได้เพียงพอและคุ้มค่ากับค่าใช้จ่ายจึงเป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการให้ความสำคัญ รวมไปถึงอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ใช้ในการยกขนและการเก็บรักษาสภาพยางจะต้องมีคุณภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งจะช่วยให้การบรรทุกยางพาราไปยังปลายทางมีประสิทธิภาพมากขึ้นและเกิดความเสียหายต่อสินค้าน้อยลง ในด้านการให้บริการของผู้ให้บริการทางด้านโลจิสติกส์ ไม่ว่าจะเป็นอัตราค่าส่ง กระบวนการต่าง ๆ คุณภาพมาตรฐานในการให้บริการ รวมไปถึงหน่วยงานที่ให้บริการในขั้นตอน การปฏิบัติเกี่ยวกับพิธีทางศุลกากร เมื่อต้องการทำการส่งออกระหว่างประเทศและความรวดเร็วในการขนถ่ายและบรรทุกเป็นปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออก เนื่องจาก การดำเนินการส่งออกมีขั้นตอนในการดำเนินการที่ยุ่งยากและมีต้นทุนค่าใช้จ่ายในทุกกิจกรรม หากผู้ประกอบการสามารถควบคุมต้นทุนและรักษาประสิทธิภาพในการขนส่งได้ จะส่งผลให้ความสามารถในการส่งออกมีประสิทธิภาพมากขึ้น และสุดท้ายในด้านสถานที่ เนื่องจากตลาดกลางและด่านชายแดน เป็นทั้งสถานที่รวบรวมสินค้า กระจายสินค้า และเป็นทางผ่านสำหรับการส่งสินค้าข้ามแดน สถานที่จึงเป็นสิ่งที่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการส่งออกยางพาราเช่นเดียวกัน หากสถานที่ในการขนส่งสินค้ามีการบริหารจัดการที่ดี มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีมาตรฐานและทันสมัย เส้นทางในการเข้า-ออก และเส้นทางการขนส่งมีความสะดวก รถบรรทุกสามารถวิ่งด้วยความเร็วในระดับคงที่ได้ ก็จะช่วยลดระยะเวลาระยะทาง และต้นทุนในการขนส่งให้กับผู้ประกอบการส่งออกได้เช่นกัน

7) ข้อเสนอแนะ

7.1) ข้อเสนอแนะสำหรับเกษตรกรรายย่อย (ภาคประชาชน)

1. ต้นทุนในการผลิตและค่าใช้จ่ายต่าง ๆ มีอัตราที่สูงเมื่อเทียบกับประเทศคู่แข่ง จึงควรรวมกลุ่มกัน เพื่อสร้างอำนาจต่อรองทางการค้าให้มากขึ้น

2. ควรนำเทคโนโลยีสมัยใหม่เข้ามาช่วยในการผลิต เพื่อให้สามารถผลิตยางพาราที่มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น และลดความเสียหายที่เกิดจากการผลิตให้น้อยที่สุด อีกทั้งเกษตรกรควรหาความรู้ และเพิ่มทักษะในการแปรรูปยางพารา เพื่อให้ได้ผลิตภัณฑ์ที่ตรงตามความต้องการของตลาดต่างประเทศ

3. เกษตรกรควรติดตามข่าวสารจากทั้งภาครัฐและภาคเอกชนอย่างใกล้ชิด เพื่อลดการเสียเปรียบทางการค้า และ

ทราบถึงความต้องการของอุตสาหกรรมปลายน้ำในต่างประเทศที่แท้จริง

7.2) ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ (ภาคธุรกิจ)

1. ผู้ประกอบการส่งออกควรมองกลุ่มตลาดใหม่ ๆ เพื่อรองรับความผันผวนทางเศรษฐกิจ

2. การเข้าไปสนับสนุนและให้ความรู้กับเกษตรกรรายย่อยจะช่วยให้ผู้ประกอบการได้ผลผลิตตามที่ต้องการ

7.3) ข้อเสนอแนะสำหรับภาครัฐ

1. ภาครัฐควรเข้ามาจัดการซื้อขายยาง ทั้งในด้านของปริมาณและราคา เพื่อลดปัญหาสินค้าล้นตลาดจนทำให้ราคายางตกต่ำ

2. ควรส่งเสริมให้สมาชิกภายในห่วงโซ่อุปทานมีความรู้ความสามารถและทักษะที่จำเป็นต่อการเพาะปลูก และแปรรูปยางพาราขั้นต้น เพื่อสร้างแรงงานที่มีทักษะความชำนาญในภาคการผลิตให้มากขึ้น ในส่วนภาคธุรกิจควรมีการสนับสนุนความรู้ทางด้านการค้า การผลิต และการส่งออก เพื่อเพิ่มศักยภาพในการแข่งขันกับประเทศคู่แข่ง

3. ภาครัฐควรสื่อสาร และเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการตลาดระหว่างประเทศ การซื้อขายยางพาราล่วงหน้า การเคลื่อนไหวของเศรษฐกิจ ความผันผวนของราคายาง หรือข้อมูลข่าวสารอื่น ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการค้ายางพาราทุกช่องทางอย่างหลากหลาย

4. ประเทศไทยยังคงเสียเปรียบในเรื่องของต้นทุนค่าขนส่งอยู่ ควรพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางภายในประเทศจะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถลดต้นทุนค่าขนส่ง และลดเวลาในการขนส่งได้

5. ภาครัฐควรเพิ่มตลาดกลางในทุกพื้นที่ และมีหลักเกณฑ์ที่ชัดเจน ยุติธรรมกับทั้งผู้ซื้อและผู้ขาย จะช่วยให้เกษตรกรรายย่อยสามารถเข้าถึงตลาดกลางได้ง่ายขึ้น

7.4) ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. การวิจัยครั้งต่อไปควรใช้วิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยการเก็บแบบสอบถาม หรือเก็บข้อมูลเชิงสถิติจากบุคลากรในห่วงโซ่อุปทานจำนวนมากขึ้น เพื่อลดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลที่อาจเกิดขึ้นจากการทำวิจัยเชิงคุณภาพที่ศึกษาเฉพาะกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งเป็นกลุ่มประชากรที่มีขนาดเล็ก

2. การศึกษาในครั้งนี้ ศึกษาเฉพาะรูปแบบการขนส่งยางพาราทางถนนผ่านจังหวัดสงขลาเท่านั้น หากมีการศึกษาในอนาคตควรศึกษา การขนส่งในรูปแบบอื่น ๆ

3. ศึกษาแนวโน้มและทิศทางของอุตสาหกรรมปลายน้ำ รวมไปถึงความร่วมมือในแต่กลุ่มของห่วงโซ่อุปทาน เพื่อนำข้อมูลมาพัฒนา และสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลและทักษะในกระบวนการผลิตยางพาราเพื่อการส่งออกอย่างมีประสิทธิภาพ

REFERENCES

Chaiwat Sowcharoensuk (2021, April 21). Industry Outlook 2021-2023: Natural Rubber Processing. Retrieved from https://www.krungsri.com/en/research/industry/industry-outlook/agriculture/rubber/IO/io-rubber-21

Chaiyot Ruangsuwan. (1990). *Education technology: Theory and research*. (in Thai). Bangkok: Odeon Store.

Ho, J. K. (2014). Formulation of a Systemic PEST Analysis for Strategic Analysis. *European Academic Research*, *11*(5), 6478–6492.

Khamnai Apipharatchayasakul. (2003). *Logistics and supply chain management: Strategy for cost reducing and profit increasing*. Bangkok: Focus Media and Publishing.

Kittisak Romket. (2013). *The analysis of export performance for rubber industry in Thailand*. (Master's thesis, Khon Kaen University). Retrieved from https://tdc.thailis.or.th/tdc/dccheck.php?Int_code=92&RecId=45968&obj_id=602749

Lambert D. M., Stock J. R., & Ellram L. M. (1998). *Fundamentals of logistics Management*. Boston, MA: McGraw Hill.

MacMillan, T. T. (1971, May). *The delphi technique*. Paper Presented at the annual meeting of the California Junior Colleges Associations Committee on Research and Development, Monterey, CA.

Miller, F. P., Vandome, A. F., & McBrewster, J. (2011). *Pest Analysis*. N.P.: VDM.

Nawapron Sungworn & Sudapron Sawamuang. (2014). Strategies for building a competitive advantage in Thai rubber to ASEAN economic community (AEC). (in Thai). *Journal of the Association of Researchers. 19*(1), 111–122.

Pongpanich Sakkratanaumporn. (2015). *A study of competitiveness on export of computer equipment and components from Thailand to United States of America* (in Thai). (Master's thesis). Retrieved from http://econ.eco.ku.ac.th/2016/is/IS%205686.pdf

Porter, M. E. (1998). The Adam smith address: Location, cluster, and the new microeconomics of competition. *Business Economics*, *3*(1), 1–17.

Rothaermel, F. T. (2017). *Strategic management*. New York, NY: McGraw-Hill Education.

Sammut-Bonnici, T., & Galea, D. (2015). *Encyclopedia of management* (3rd ed.). Chichester, UK: Wiley.

Surapan Junsuwan. (2014). *Development Approach of Sadoa border.* (in Thai). Retrieved from Songkhla Rajabhat University website: http://ird.skru.ac.th/RMS/file/9288.pdf